

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

**Distanční vzdělávání na středních školách z pohledu jeho aktérů
(za pandemie COVID-19)**

-

**Distance education in secondary schools from the point of view of
its actors (during the COVID-19 pandemic)**

Vypracovala: Annemarie Duníková

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Jaroslav Kořa

Praha 2021

Poděkování:

Ráda bych tímto poděkovala Doc. PhDr. Jaroslavu Koťovi za odborné vedení při zpracování této bakalářské práce. Dále také studentům za ochotnou spolupráci realizaci výzkumné sondy. A v neposlední řadě své rodině, bez které by tato práce neměla konce.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne:

Annemarie Duníková:.....

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na distanční výuku na sekundárním stupni Českých škol. V teoretické části je práce zaměřena na vysvětlení pojmů a forem vzdělání se kterými se můžeme setkat v České republice. Dále popisuje historické zmapování distanční výuky a její vývoj, který je úzce vázán s technologickým vývojem. Zaobírat se budeme i průběhem distanční výuky a jejím postupem při pandemii Covidu-19. Zmíněn je i legislativní rámec spolu s metodologickými doporučeními od MŠMT. Zmíním se i o vybraných komunikačních nástrojích které lze využít v synchronní či asynchronní komunikaci. Ke konci zmíním možný přesah distanční výuky do prezenční.

Empirická část práce se zabývá výsledky online dotazníkového šetření, kterého se účastnilo 67 studentů středních škol a jednoho gymnázia. Kvantitativní šetření bylo provedeno pomocí online dotazníku, který byl zaslán středoškolským studentům v České republice. Výzkumné otázky mapovaly postoje žáků před/během pandemie, která zasáhla celý vzdělávací systém českých, ale i zahraničních škol. Přehled postojů a názoru v budoucnu v nejlepším případě poslouží k připomenutí horších časů. Ale taky jakožto materiál, ze kterého je možné čerpat data ohledně distanční výuky.

Klíčová slova

Distanční vzdělání, e-learning, sekundární vzdělání, výuka za Covid-19, historie distanční výuky

Abstract

The main focus of this bachelor thesis is on distance education during breakdown of covid-19 pandemic. The bachelor thesis focuses on distance learning at the secondary level of Czech schools. In the theoretical part, the work is focused on explaining the concepts and forms of education that we may encounter in the Czech Republic. It also describes the historical mapping of distance learning and its development, which is closely linked to technological development. We will also deal with the course of distance learning and its progress during the Covid-19 pandemic. The legislative framework is also mentioned together with methodological recommendations from the Ministry of Education. I will also mention selected communication tools that can be used in synchronous or asynchronous communication. At the end, I will mention the possible overlap of distance learning to full-time.

The empirical part of the thesis deals with the results of an online questionnaire survey, which was attended by 67 high school students and one grammar school. The quantitative survey was conducted using an online questionnaire sent to high school students in the Czech Republic. The research questions mapped the attitudes of pupils before / during the pandemic, which affected the entire educational system of Czech and foreign schools. An overview of attitudes and opinions in the future will, at best, serve to remind you of worse times. But also as a material from which it is possible to draw data on distance learning

Keywords

Distance education, e-learning, secondary education, teaching in times of Covid 19, history of distance education

Obsah

Úvod.....	7
1. Teoretická část	8
1.1. <i>Historie distančního vzdělání .....</i>	<i>8</i>
1.1.1. Korespondenční vzdělávání.....	8
1.1.2. Multimediální distanční vzdělávání	8
1.1.3. Historie distančního vzdělávání v české republice	9
1.2. <i>Formy vzdělávání .....</i>	<i>9</i>
1.2.1. Prezenční vzdělání	9
1.2.2. Dálkové studium.....	10
1.2.3. Distanční vzdělání.....	10
1.2.4. Rotační výuka	11
1.2.5. E-learning.....	11
1.3. <i>Distanční výuka na středních školách během pandemie.....</i>	<i>11</i>
1.3.1. Jaro 2020	12
1.3.2. Školní rok 2020/2021.....	13
1.3.3. Legislativní rámec	13
1.3.4. Metodologická doporučení od MŠMT	14
1.4. <i>Formy vzdělávání distančním způsobem.....</i>	<i>14</i>
1.4.1. Synchronní vzdělávání	14
1.4.2. Asynchronní vzdělávání.....	15
1.5. <i>Využití aplikací a online platforem v distanční výuce.....</i>	<i>15</i>
1.5.1. Google	15
1.5.2. Microsoft Teams.....	15
1.5.3. Skype	16
1.5.4. WhatsApp	16
2. Empirická část.....	16
2.1. <i>Postup .....</i>	<i>16</i>
2.2. <i>Teoretická analýza poznatků ve zkoumané oblasti.....</i>	<i>17</i>
2.2.1. Zkušenost a názory žáků na distanční vzdělávání v ČR.....	17
2.2.2. Ve světě	17
2.3. <i>Cíle a vymezení problému .....</i>	<i>19</i>
2.4. <i>Formulace výzkumných otázek a hypotéz.....</i>	<i>19</i>
2.5. <i>Použité metody .....</i>	<i>19</i>
2.6. <i>Struktura dotazníku.....</i>	<i>19</i>
2.7. <i>Výsledky výzkumného šetření.....</i>	<i>20</i>
2.7.1. Charakteristika souboru	20
2.7.2. Vyhodnocení obecných informací o respondentech.....	20
2.7.3. Vyhodnocení otázek z dotazníkového šetření.....	24
2.8. <i>Závěr.....</i>	<i>32</i>

Úvod

Dne 11. března 2020 byla na nařízení Ministerstva zdravotnictví, na základě mimořádného opatření v České republice zakázána „osobní přítomnost žáků a studentů na základním, středním a vyšším odborném vzdělávání ve školách a školských zařízeních podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů“ (Mimořádné opatření, Č. j.: MZDR 10676/2020-1/MIN/KAN). Ze dne na den tak utichly všechny vzdělávací instituce. Děti i učitelé se přesunuli z lavic a kateder do svých domovů, kde díky značné snaze mohli pokračovat, alespoň v distančním vzdělávání.

Předkládaná bakalářská práce si klade za cíl, na základě využití odborné literatury a jiných zdrojů představit problematiku a průběh distančního vzdělávání. Dále na základě uskutečněného kvantitativního výzkumu zodpovědět na výzkumné otázky a dané hypotézy, týkající se distanční výuky studentů na středních školách v rozmezí prvního uzavření škol až po postupné rozvolňování na jaře 2021.

Práce je rozdělena na dvě hlavní části – teoretickou a empirickou. V rámci teoretické části práce bude pozornost věnována původu a vývoji distančního vzdělání. Bude zde vysvětlen termín slova distanční vzdělávání a nastíněn význam souvisejících termínů. Nemalá pozornost je věnována i popisu vývoje distanční výuky na středních školách. Vzhledem k zaměření celé práce bude část věnována změnách v legislativě, které distanční výuku ukotvují, zmíněna je i návazná metodika Ministerstva školství a tělovýchovy (MŠMT, 2020).

V empirické části se práce zabývá rešerší výzkumů ze zahraničí. Následuje tvorba a analýza dotazníku. Dotazník odhaluje postoje a názory studentů na průběh distančního vzdělávání na středních školách v České republice.

Teoretická část

Historie distančního vzdělání

Historie distančního vzdělání se především týká univerzit a kurzů, tudíž by se mohla zdát irelevantní vzhledem k zaměření práce na průběh distančního vzdělání za Covidu-19 na středních školách. Jestliže nám jde ale o hlubší pochopení problematiky, je nutné zmínit se o jejím vývoji jako takovém.

Organizované distanční vzdělávání v korespondenční formě může, jak bude ukázáno v následujícím odstavci, být datováno zpět do 18-19 století, ale psaní dopisů za účelem nauky je nejspíš staré jako umění písma samotného.¹

Chápeme-li distanční vzdělání jakožto přádávání informací skrz čas a prostor, je možné tvrdit že již starověké civilizace tento způsob hojně využívaly. Sumerové využívali systém znaků na zapsání přírodních jevů, poznatků a dovedností které pak předávali dalším generacím, ale i ostatním civilizacím. To samé by se dalo říct o Egyptu, Řecku a Římu atd... Což komplikuje vymezení původu distančního vzdělání, spolu s tím kdy přesně vzniklo.

Korespondenční vzdělávání

První „oficiální“ zmínka o vzdělání na dálku pochází z roku 1728, jejím nositelem byl list Boston Gazette (noviny se vydávaly v Bostnu, Massachusetts, v Britských koloniích Severní Ameriky). Inzerát od učitele C. Phillipse obsahoval nabídku na výuku těsnopisu, zájemcům pak byl zasílán vzdělávací obsah poštou jednou týdně.²

Nový význam přinesl rozvoj moderní poštovní sítě v 19. století, jejímž důsledkem se komerční korespondenční kursy začaly stávat populární. Jedním z prvních založených kursů byl od Pitmana založený na výuce těsnopisu ve spojených státech roku 1852. Poprvé v historii zde mohli studenti (většinou sekretáři) odeslat zpět svou práci a při úspěšném složení zkoušky dostat nazpět certifikát. Distanční kursy byly v začátcích zaměřené na školení pracovníků, až v roce 1892 dostalo distanční vzdělání ocenění i ze stran akademie a tak university of chickago založila první univerzitní vzdělávací program na dálku.

Multimediální distanční vzdělávání

Éra korespondenčního vzdělání neměla příliš dlouhé trvání, již ve dvacátých letech 20. století se objevila nová technologie, rádiové vlny. Nyní už nemuseli studenti dlouze čekat až

---

¹ HOLMBERG, B. The evolution, principles and practices of distance education. In: Studien und Berichte der Arbeitsstelle Fernstudienforschung der Carl von Ossietzky Universität Oldenburg s.:13

² HOLMBERG, B. The evolution, principles and practices of distance education. In: Studien und Berichte der Arbeitsstelle Fernstudienforschung der Carl von Ossietzky Universität Oldenburg [ASF]. 11. Bibliotheks- und Informationssystem der Universität Oldenburg, 1993. 132 s. ISBN 38-1420-933-8.

jim poštou přijde zasláný materiál.³ Naživo vysílané edukativní radiové show byly novou revolucí v distančním vzdělání a to díky zrychlení přenosu informací a možností poprvé slyšet hlas přednášejícího. V roce 1923 bylo přes 10 % ze všech vysílacích stanic vlastněno institucemi které doručovaly svým posluchačům vzdělávací programy.⁴

Ve středních až pozdních třicátých letech 20. století bylo rádio pomalu tlačeno na ústup médiem s ještě větším vzdělávacím potenciálem a to televizí. Platforma dovozovala studentům nejen slyšet ale i vidět svého instruktora.

Vývoj satelitních komunikačních technologiích v raných 80 letech pokračovaly v vylepšování televizního vysílání jakožto vzdělávací platformy. V roce 1985 národní technologická univerzita (National Technological University) vytvořila kombinaci vysílání v reálném čase a videa, kurzy díky kterým mohli studenti poprvé v čase vést dialog na dálku z pohodlí svého domova za pomoci telefonu. Na dotaz na který jim instruktor mohl odpovědět v reálném čase.⁵

90 letech byl úsvit celosvětové sítě (world wide web) která poskytovala skoro nelimitovaný potenciál co se týče rychlosti výměny informací a ceny osobního počítače. Skoro kdokoliv se mohl připojit z jakéhokoliv místa na světě.

Historie distančního vzdělávání v české republice

V české republice se objevily první zmínky o distančním vzdělávání až po roce 1989 a to z důvodu daleko častějšího dálkového studia. To se rozšířilo již v padesátých letech 20. století pod názvem „studium při zaměstnání“, bylo značně zastoupeno na středních i vysokých školách.⁶

Formy vzdělávání

Prezenční vzdělání

Je často kladeno do protikladu s distančním studiem. Prezenčním studiem se ale myslí výuka organizovaná pravidelně každý den. Jediný rozdíl spočívá v soustavné docházce do školy a přímým kontaktem s vyučujícími.⁷

---

³ C. Potter, G. Naidoo. (2012) Enhancing classroom teaching through Interactive Radio in South African primary schools: An evaluation of the OLSET programme. *Africa Education Review* 9:3, pages 518-547.

⁴ SLEATOR, R. (2010). The evolution of eLearning Background, blends and blackboard... *Science Progress* (1933-), 93(3), 319-334. Retrieved July 17, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/43424249>

⁵ SLEATOR, R. (2010). The evolution of eLearning Background, blends and blackboard... *Science Progress* (1933-), 93(3), 319-334. Retrieved July 20, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/43424249>

⁶ PALÁN, Zdeněk a Tomáš LANGER. *Základy andragogiky*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2008. ISBN 978-80-86723-58-7. s.:20

⁷ PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN isbn978-80-7367-647-6. s.: 218-219

Dálkové studium

Terminologie dálkového studium je podobná s distančním vzděláváním, i tady se student vzdělává převážně mimo školu ze speciálních studijních materiálů. Často bylo možná se setkat s tímto typem studia na středních školách, kdy studující navštěvovali školu pouze párkrát do měsíce kde jim byla buď shrnutá výuka v několikahodinovém bloku, nebo jim byly předány studijní materiály. Podstatným rozdílem mezi dálkovým studiem a distančním vzděláváním je čím dál častější využití e-learningu v distančním formě studia. Nutno však podotknout že i studium dálkové využívá informační technologie. (Průcha, Walterová, Mareš, 2009, s.43)

Distanční vzdělání

Než začneme rozebírat distanční vzdělání jako je nutno udělat si jasno v základních pojmech a významu. Proto si uvedeme několik definic distančního vzdělání:

„Obecně jde o formu studia zprostředkovanou médií (dříve telefon, rozhlas, televize: nyní stále více počítač, zvl. Internet a elektronická pošta). 1 Na středních a vyšších odborných školách se jím rozumí samostatné studium uskutečňované převážně nebo zcela prostřednictvím informačních technologií, popř spojené s individuálními konzultacemi. Lit.: zákon č. 561/2004 Sb. 2 Na vysokých školách jde o samostatné studium účastníků, zpravidla bez prezenčního kontaktu studujících s vyučujícími. Výuku účastníků zajišťují speciálně připravené učební materiály (studijní opory), počítačové programy a jiné metody umožňující individuální přístup (komentáře a podpora lektorů, tutorů a konzultantů).“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2013, s.54-55)

„Distanční vzdělávání je vzdělávací forma, založená na řízeném samostatném studiu a využívající k tomuto účelu všechny dostupné didaktické prvky a technické prostředky, kterými lze prezentovat obsah učiva, komunikovat se studujícími, prověřovat studijní pokroky a hodnotit studijní výsledky. Aktuální didaktickým prvkem distančního studia je e-learning.“ (Zlámalová, 2004, s.6-7)

Když srovnáme distanční vzdělávání v definicích a to kterým teď prochází České školství můžeme si povšimnout hned několik rozdílů. Průcha pojednává o distančním studiu jakožto o samostatné práci studentů, další je zmínka o speciálně připravených oporách. Když Českou republiku zasáhla první vlna pandemie, školy nebyly na tuto novou formu výuky zcela připravené co se proškolenosti personálu týče, nebo připravenosti opor pro studium. Značně lépe na tom byl sekundární a terciální stupeň vzdělání, který nabízí formy distančního vzdělávání, tudíž s ním měl určité zkušenosti.

Co se termínu „distanční vzdělávání“ týče je zajímavý pohled anglicky mluvících zemí které označují výuku která probíhá na školách jakožto „emergency remote teaching“ který by se dal volně přeložit jakožto nouzová distanční výuka. Toto slovní spojení implikuje že stav ve kterém se školy nachází není běžné, režim ve kterém škola běží není obvyklý a jakmile se situace změní vrátí se zpět ke své běžné výuce.⁸

Rotační výuka

Termín poprvé uvedl ministr školství Robert Plaga, jedná se o výuku kdy jsou žáci jeden týden fyzicky přítomni ve škole a druhý týden se učí distančně.

„Návrat prvních stupňů základních škol je významně epidemiologicky lepší v rotačním schématu týden (doma) a týden (ve škole). To znamená, že to není jen redukce žáků na polovinu, ale významně se redukuje to epidemiologické riziko,“ uvedl ministr. „Rotační způsob pro celý první stupeň umožňuje a vytváří prostor nejen pro návrat celého prvního stupně, ale také pro zvýšený návrat praktické výuky ve školách středních,“ dodal Plaga.⁹

E-learning

Sice není forma studia, ale je vhodné si termín vysvětlit vzhledem k častému využití e-learningu v distančním vzdělávání. Volný překlad do češtiny by nejspíš zněl jako „elektronické učení“, jde o typ učení, jak uvádí Průcha, při němž získávání a používání znalostí je distribuováno a usměřováno elektronickými zařízeními.¹⁰ E-learning tedy nelze chápat jako nejnovější oblast distančního vzdělávání, nýbrž jako jeho jednu část, v tomto případě klíčovou – učení a jeho podporu.¹¹

Distanční výuka na středních školách během pandemie Covid-19

Díky stále se rozšiřující pandemii Covidu-19 byla Česká vláda nucena postupně přijímat omezení které měla minimalizovat styk lidí. Školy, které byly označeny jako potencionální ohniska nákazy byly nucené nejdřív přijmout některá doporučení (nošení roušek, instalace dezinfekcí, rozestupy atd...) pro zminimalizování rizika nákazy.

Nakonec ale Ministerstvo zdravotnictví vydalo mimořádné opatření, s účinností ode dne 11.3. 2020 České republiky tak byla zakázána „osobní přítomnost žáků a studentů na

---

⁸ *Emergency Remote Teaching Vs. Online Learning: A Comparison* [online]. [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: <https://www.uopeople.edu/blog/emergency-remote-teaching-vs-online-learning/>

⁹ *Irozhlas.cz* [online]. 25. března 2021 [cit. 2021-7-21]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/navrat-do-skol-robot-plaga-skola_2103251137_ada

¹⁰ PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. Vyd. 6. Praha: Portál, 2009. [ISBN 978-80-7367-647-6](#). s.:66-67

¹¹ ZOUNEK, Jiří. *E-learning - jedna z podob učení v moderní společnosti*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. *Spisy Masarykovy univerzity v Brně. Filozofická fakulta*, č. 386. [ISBN 978-80-210-5123-2](#). s. 47

základním, středním a vyšším odborném vzdělávání ve školách a školských zařízeních podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů“ (Mimořádné opatření, Č. j.: MZDR 10676/2020-1/MIN/KAN).

Jaro 2020

Díky nařízení ze dne 11. března byly nuceni žáci, rodiče i učitelé přeorientovat se na distanční výuku. Pro mnoha škol to znamenalo výzvu, se kterou se za celou svou existenci dosud nesetkalo. Ale zároveň i příležitost naučit se něco nového, zlepšit stávající způsob vzdělávání, nebo jen objevit věci které se budou později hodit v prezenční výuce.

Vzhledem k tak rychlému a nečekanému uzavření a přechodu na distanční výuku, mnoho škol první dva týdny strávilo hledáním a formováním metodiky distančního vzdělání. Zároveň se snažily zajisti podmínky v rodinách jednotlivých žáků. Mezi Českými školami jsou ale hluboké rozdíly jak ve vybavenosti informačních a komunikačních technologií, tak v proškolenosti pedagogů, tempo jednotlivých škol se proto lišilo. Po třech týdnech od zákazu prezenční výuky ale byla většina škol stabilizovaná.

Data, které budou prezentována pochází z šetření České školní inspekce, jejich sběr probíhal v termínu od 1. dubna 2020 do 14. dubna 2020. Tematické šetření probíhalo ve formě řízených telefonických rozhovorů s řediteli téměř většiny základních a středních škol.

Z dat od ČŠI bylo zjištěno že do distančního vzdělání se zapojuje naprostá většina žáků středních škol. I přes tento pozitivní fakt tu je velké číslo žáků, kteří se do výuky nezapojili vůbec, mluvíme zhruba o 9.500 žáků jak základních tak středních škol s nimiž se nepodařilo navázat komunikaci. Možným faktorem byla nízká motivace jak dětí, tak jejich rodičů, ale také horší socioekonomický status či nevybavenost domácnosti internetem či potřebným zařízením k navázání spojení.

Střední školy využívají nejčastěji ke komunikaci se studenty Microsoft Teams, hojně se také používá informační systém Bakaláři. Více jak polovina škol má pak jednu společnou platformu kolem 40 % škol využívá platform k výuce víc.

Více jak polovina středních škol se snaží pokračovat ve výuce podle tematických plánů jednotlivých učitelů, v souladu se školním vzdělávacím programem. Jakkoliv by bylo žádoucí, aby si školy určily konkrétní tematické priority, zatím k tomu tak nedochází. Všechny školy se snaží o zopakování učiva a valná většina z nich se snaží distančním

způsobem seznamovat studenty s učivem novým. Je cítit velká snaha o udržení návyků u studentů spojené se školní prací, namísto jejich zahlcováním novým učivem.

Většina učitelů ohodnotila přípravu na výuku jako náročnější, byli však ochotni reagovat na výzvy a v mnoha případech se naučili novým věcem co se práce s technologiemi týče. K nimž by za standartní situace řada škol a jejich učitelů hledala cestu mnohem pomaleji.¹²

Školní rok 2020/2021

Druhý školní rok realizace výuky v distančním režimu byl o něco přínosnějším. Vlivných činitelů bylo hned několik, školy nečelili takovému šoku a distanční výuku očekávaly, během letních prázdnin vznikla řada metodologických dokumentů a námětů pro řešení problematiky a v neposlední řadě byla uzákoněna povinnost účastnit se distančního vzdělávání. Většina škol zaregistrovala příliv žáků, kteří se do té doby nezúčastnili žádné výuky, i tak ČŠI tvrdí že situace je zatím neuspokojivá. Důvod proč se žáci neúčastní je spousta, většinou se jedná o starší děti, jejichž vzdělání je náročné i při prezenční výuce. Situace tak bohužel rozevívá vzdělanostní nůžky mezi žáky pocházejícími se socioekonomicky silnějšího a slabšího rodinného prostředí.

Legislativní rámec

Po zcela nových zkušenostech ze situace v druhém pololetí školního roku 2019/2020 byla ve školském zákoně novelou vyhlášenou pod č. 349/2020 Sb. s účinností ode dne 25.8. 2020¹³. stanovena pravidla pro vzdělávání distančním způsobem v některých mimořádných situacích uzavření škol či zákazu přítomnosti dětí, žáků nebo studentů ve školách. Zákonem je nyní nově stanovena

a) povinnost školy ve vymezených mimořádných situacích zajistit vzdělávání distančním způsobem pro děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné, žáky a studenty a zároveň

b) je stanovena povinnost dětí, žáků nebo studentů se tímto způsobem vzdělávat (s výjimkou žáků základních uměleckých škol a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky).

---

¹² PAVLAS, Tomáš, Dana PRAŽÁKOVÁ, Tomáš ZATLOUKAL, et al. Vzdělávání na dálku v základních a středních školách: Tematická zpráva [online]. In: . květen 2020 [cit. 2021-7-21]. Dostupné z: https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Tematick%C3%A9%20zpr%C3%A1vy/Vzdelavani-na-dalku-v-ZS-a-SS-Tematicka-zprava.pdf

¹³ Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-349>

Vzdělávání distančním způsobem pro žáky středních škol a konzervatoří a studenty vyšších odborných škol lze organizovat s ohledem na vysokou míru samostatnosti a rozvoje kompetencí této věkové kategorie. Je vhodné, aby výuka probíhala v největší možné míře on-line. Formy a metody by měly být voleny úměrně k digitálním dovednostem dané skupiny, je možné využívat on-line kanály pro přenos přednášek a organizaci následných diskusí, nejrůznější digitální nástroje a on-line zdroje pro individuální i skupinovou práci. Přestože jsou žáci a studenti schopni udržet pozornost a aktivitu po delší dobu, ani zde se nedoporučuje realizovat výuku dle standardního rozvrhu, nýbrž sdružovat plánované učivo do tematických celků a těm věnovat delší souvislý časový úsek, než je jedna vyučovací hodina. Tento způsob organizace přispívá k efektivnějšímu využití času a snižuje podíl prodlevy a organizačně technických přestávek při střídání předmětů a vyučujících. Zároveň umožňuje žákům a studentům intenzivně a soustředěně pracovat na jednom uceleném tématu. Je důležité, aby učitel byl žákům a studentům k dispozici pro skupinové i osobní konzultace a poskytoval každému jednotlivě kvalitní formativní zpětnou vazbu, která žákům i studentům pomáhá v rozvoji vlastního potenciálu a studijní autonomie.

Formy vzdělávání distančním způsobem

Synchronní vzdělávání

K synchronnímu vzdělávání¹⁴ dochází vždy v reálném čase. Každý student sice může být na jiném místě, ale formou online připojení se účastní komunikace mezi ním a tutorem. Je k němu nutné online připojení a většinou má podobu meetingu. Tutor se na hodinu připravuje předem, ale může je během výuky libovolně měnit podle potřeby a uzpůsobovat je tak účastníkům. Při příliš dlouhé přednášce tak může tutor obsah zkrátit a naopak, nebo může využít jinou aktivitu pro přitážení pozornosti účastníků. Velkou výhodou oproti asynchronní výuce je i možná okamžitá komunikace studenta s tutorem a naopak.

Příklady asynchronní komunikace:

- On-line kurzy
- Audio/video konference
- Internetové telefonování (např. Skype)
- Virtuální třída

---

¹⁴ BAREŠOVÁ, Andrea. E-learning ve vzdělávání dospělých. Praha: 1. VOX, 2011. ISBN 978-80-87480-00-7.s.:36

- Chat

Asynchronní vzdělávání

Asynchronní vzdělávání¹⁵ může probíhat kdekoliv a kdykoliv. Tutor většinou připraví vzdělávací materiály před konáním lekce. Je pak pouze na studentovi, kdy chce tento materiál využít.

Příklady asynchronní komunikace:

- Samostudijní kurzy na internetu
- Výukové CD-romy
- Výukové kazety či audiokazety
- Studium webových prezentací
- E-mail
- Diskusní fóra

Využití aplikací a online platforem v distanční výuce

Vzhledem k široké nabídce služeb, kterým je zahlcen internet je dobré mít minimálně základní přehled o platformách vhodných k distančnímu vzdělávání.

Google

Společnost Google jistě dobře zná každý z nás, ať už ji využíváme jen k jednoduchému brouzdání po internetu za využití vyhledávání, nebo k sofistikovanějším úkolům jako je třeba hledání vědeckých prací (Google Scholar), komunikací se studenty nebo kolegy (Gmail), nebo sdílení videa a zvuku za účelem výuky (Google Classroom).¹⁶

Microsoft Teams

Microsoft pomocí Office 365 umožňuje platformu Microsoft Teams, která je jako verze pro školy zdarma. Platforma obsahuje konverzace, hovory, obsah a aplikace (Outlook, Word, Excel, PowerPoint aj.) na jednom místě.¹⁷

---

¹⁵ Taktéž (poznámka 8)

¹⁶ ZOUNEK, Jiří, Libor JUHAŇÁK, Hana STAUDKOVÁ a Jiří POLÁČEK. 2016. E-learning: učení (se) s digitálními technologiemi : kniha s online podporou. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-217-7. s.:132-133

¹⁷ MICROSOFT TEAMS. [online]. 2021a [cit.2021-1-4] Dostupné z: <https://www.microsoft.com/cs-cz/education/products/office>

Microsoft Teams také umožňuje uskutečnit velká živá vysílání, kterých se může účastnit až 10 000 účastníků. Během hovorů lze snadno chatovat s účastníky a sdílet obsah, který je možné nahrávat.¹⁸

Platforma mimo jiné umožňuje také propojení s dalšími nástroji či aplikacemi, které lze při distančním vzdělávání využít (Canvas, FlipGrip, Kahoot!).

Skype

V dnešní době mnoho lidí vnímá skype jakožto zastaralý, jelikož již dlouhou dobu neprošel zásadními aktualizacemi. Za doby pandemie však skype přidal několik zajímavých funkcí, například zvednout ruku. Tuto funkci je možné využít během skupinového hovoru, účastník zapne funkci, tím se virtuálně hlásí o slovo, aniž by přerušoval ostatní v konverzaci. Skype byl původně určen pro telefonování přes internet, další funkcí je zpoplatněné volání přes Skype na pevné linky nebo mobilní telefony. Videohovory jsou umožňovány až 50 účastníkům.¹⁹

WhatsApp

Původní záměr vzniku WhatsApp bylo zasílání zpráv pomocí internetu. Aplikace fungovala stejně jako běžné SMS, ale místo běžné mobilní sítě používá internetové připojení, tudíž uživatelé nemusí platit žádné poplatky. Během několika let se začala aplikace rozvíjet co se týče zasílání fotografií, videí, dokumentů.²⁰

Empirická část

Empirická část je zaměřena na tvorbu a realizaci výzkumného šetření pomocí dotazníků. Cílem je hodnocení průběhu distančního vzdělávání a použitých metod. Popisuje oblíbenost distančního vzdělávání, případně jeho výhody či nevýhody. Zaměřuje se výhradně na pohled studentů středních škol na tuto problematiku.

Postup

Při zpracování výzkumu jsem postupovala takto:

- Vyhledávání informací, co se týče metodologie výzkumu dané problematiky.

---

¹⁸ MICROSOFT TEAMS. [online]. 2021b [cit.2021-1-4]. Dostupné z: (<https://www.microsoft.com/cs-cz/microsoft-365/microsoft-teams/online-meetings>)

¹⁹ [online]. [cit. 2021-7-21]. Dostupné z: <https://www.skype.com/cs/>

²⁰ WHATSAPP [online]. 2020 [cit. 2020-12-4]. Dostupné z: <https://www.whatsapp.com/>

- Studium odborné literatury
- Vyhledávání informací, co se týče názorů studentů na průběh pandemie
- Studium zahraničních výzkumů
- Vytvoření dotazníků pro studenty středních škol
- Vyhledávání vhodného online nástroje pro zpracování online dotazníků
- Oslovení středních škol, známých atd...
- Realizace výzkumu
- Po ukončení výzkumu zhodnocení a zpracování výsledků

Teoretická analýza poznatků ve zkoumané oblasti

Zkušenost a názory žáků na distanční vzdělávání v ČR

Téměř polovina Českých studentů ocenila na distanční výuce její flexibilitu, zamlouvala se jim především možnost individuálního tempa a možnosti střídání různých činností podle svého. Velký ohlas zaznamenal i fakt že školní povinnosti nezabraly studentům tolik času. Silný význam měla i pravidelná zpětná vazba, která se studentům dostávala při plnění úkolů ze strany učitelů. Co studentům naopak silně nevyhovovalo byla ztráta kontaktu se svými spolužáky tvrdí zpráva od ČŠI.

Většina studentů středních škol si pak stěžovala na délku a náročnost studia. Jak podotýká ČŠI školy by měly upravit svůj harmonogram distanční výuce, která je náročnější jak pro studenty, tak pedagogy.

Ve světě

Mezi hlavní negativa distančního vzdělávání patří nedostatek vybavení, problémy s metodologicky neupravenou výukou a omezenou komunikací. Tyto hlavní body se opakovaly ve všech výzkumech. Jakožto pozitivum silně zazníval fakt že školy distanční výuku zařadili i v mimořádném a neočekávaném čase pandemie.

Přístup k uzavírání vzdělávacích institucí se lišil podle země. Některé státy se rozhodly uzavřít pouze vysoké školy a univerzity, zatímco mateřské a základní školy zůstaly otevřené. Ostatní představily hybridní nebo střídavé vzdělávací modely. Pozorovány byly dva hlavní přístupy, do prvního spadaly země, které měly dostatečné technologické a institucionální kapacity. Důsledkem těchto rezerv si země mohly dovolit zavřít školy přes noc a přesunout děti do jejich domovů ze kterých se nadále učily. Druhý model byl pozorován v zemích, které neměly žádné zkušenosti s distančním vzděláním. Tyto regiony musely

reagovat velmi rychle co se přizpůsobování zdrojů týče. Důsledkem toho vznikalo spoustu přístupů k distančnímu vzdělávání, které se lišilo i podle kapacit a zdrojů zemí.²¹

V Turecku bylo distanční vzdělávání za pandemie poskytováno skrz televizi a internet. K tomu byl umožněn přístup k internetu všem telefonům pro EBA (Educational Information Network) aktivity. Studenti pak mohli využít, jak program, který běžel v televizi tak i EBA. Jako jeden z největších problémů označili studenti nepřítomnost učitele, uváděli že jim hlavně chybí možnost se zeptat na řešení problému při výuce. Což jim pak přivádí problémy, co se řešení domácích úkolů. I přes tento nepříjemný fakt si žáci uvědomovali i značná pozitiva výuky a označovali ji jako nejlepší možnou alternativu vzhledem k podmínkám které školy měly.²²

Ve výzkumné zprávě z Pákistánu zaznívá silná připomínka „online učení může být efektivní v digitálně vyspělých zemích, což je důvodem, proč je v Pákistánu neefektivní“²³. Značná část podpůrných materiálů k výuce je zde předávána ručně, jelikož velká část populace obzvláště ta venkovská, má omezený nebo, žádný přístup k pevnému internetovému připojení. Ačkoliv většina studentů vlastní chytrý telefon, přes který se můžou připojit k internetu, nemůžou jej použít k online vzdělání, protože značná část online materiálu není přístupná skrz telefony. Z důvodů, proč nemají studenti přístup k internetu byl uváděn i případ častého výpadku energie, nebo vysoká cena za připojení k internetu. I zde často zaznívá odpověď, že kontakt s lektorem tváří v tvář je nezbytný pro učení.

V jiných zemích například v Řecku byl představen model rotační výuky. To dovolovalo menším skupinám studentům se vrátit do škol v odlišném čase, tím byla značně minimalizována interakce studentů s učiteli a tím pádem i možnost přenosu covidu-19. Studentům takto byly přiděleny specifické dny, týdny kdy navštěvovali školu prezenčně, zatímco druhá skupina studovala distančně. Ti co navštěvovali školu se museli řídit přísným hygienickým režimem – nošení roušek, dodržování rozestupů a dezinfikování rukou. Třídy byly rovněž adekvátně uzpůsobeny, děti neseděly v jedné lavici a třídy se pravidelně dezinfikovaly. Některé školy se rovněž rozhodly že děti budou i o přestávkách zůstat ve své třídě kvůli kontrole nad jejich pohybem.

---

²¹ Citation: Pregowska, A.; Masztalerz, K.; Garlińska, M.; Osial, M. A Worldwide Journey through Distance Education—From the Post Office to Virtual, Augmented and Mixed Realities, and Education during the COVID-19 Pandemic. *Educ. Sci.* 2021, 11, 118. <https://doi.org/10.3390/educsci11030118> s.:15

²² Hebecci, M. T., Bertiz, Y., & Alan, S. (2020). Investigation of views of students and teachers on distance education practices during the Coronavirus (COVID-19) Pandemic. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4), 267-282.

²³ Online learning amid the COVID-19 pandemic: Students' perspectives: *Journal of Pedagogical Sociology and Psychology*. 2. Department of Mass Communication, National University of Sciences & Technology, Pakistan. ISSN EISSN-. s.:46

Cíle a vymezení problému

Epidemiologická krize donutila střední školství přetransformovat se do nouzového módu vyučování. Na jaře roku 2020 tak byla místo klasické prezenční výuky zahájena distanční. Spousta studentů tak byla přesunuta ze školních lavic do zákoutí svých domovů, kde pokračovali v distančním vzdělávání. Tato práce se zaměřuje právě na studenty středních škol a jejich postoji k tomuto typu výuky.

Cílem výzkumu je přiblížit zbytku společnosti jak si tito studenti se stávající situací poradili. S tím souvisí i otázky, které jsem si položila před výzkumem: Jak by studenti ohodnotili distanční výuku? Jak by se vyjádřili k aktivitám které měli? Jaké vidí výhody/nevýhody v distančním vzdělání? Jak zvládli přechod na distanční výuku? Jaké vidí mezery v distančním vzdělávání?

Formulace výzkumných otázek a hypotéz

Vzhledem k možnostem pohledů jsem se rozhodla pro zformování dvou hlavních otázek a to:

1. Jaký je pohled studentů SŠ na efektivitu distančního vzdělávání?

Hypotéza č.1: Studenti budou vnímat distanční vzdělání jako neefektivní.

2. Jaký je pohled studentů SŠ na aktivity distanční výuky?

Hypotéza č.2: Studenti budou vnímat aktivity distanční výuky jako náročné.

3. Jaké postoje zaujímají studenti SŠ vzhledem k výzám a překážkám distančního vzdělání?

Hypotéza č.3: Postoje studentů k distančnímu vzdělávání budou převážně negativní.

Použité metody

Pro výzkumnou metodu sběru dat byl využit dotazník. A to kvůli jeho jednoduchosti a efektivitě při získávání většího množství dat. V dotazníku se využívá škála Likertova typu. „U těchto škál se prezentuje určité tvrzení a po respondentovi se požaduje, aby vyjádřil stupeň svého souhlasu, respektive nesouhlasu na hodnotící škále.“²⁴

Struktura dotazníku

Dotazníky byly vytvořeny pro studenty středních škol, jeho cílem bylo získat pohled na problematiku distanční výuky. První část dotazníku se zaměřovala

---

²⁴ CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5326-3. s.:162

K získávání informací od studentů a profesorů byl využit anonymní dotazník vlastní tvorby, který využívá Likertovy škály hodnocení. K ulehčení vyplňování jsem využila online nástroje Google Forms. Po získání dat z dotazníků jsem je začala vyhodnocovat.

Výsledky výzkumného šetření

Charakteristika souboru

Výzkum byl proveden na základě odpovědí studentů středních škol. Studie využila vzorek náhodných respondentů, z mého okolí na základě dobrovolnosti. Jediným bodem manipulace s daty byla potřeba mít přibližné zastoupení všech hlavních typů sekundárního vzdělání.

Vyhodnocení obecných informací o respondentech

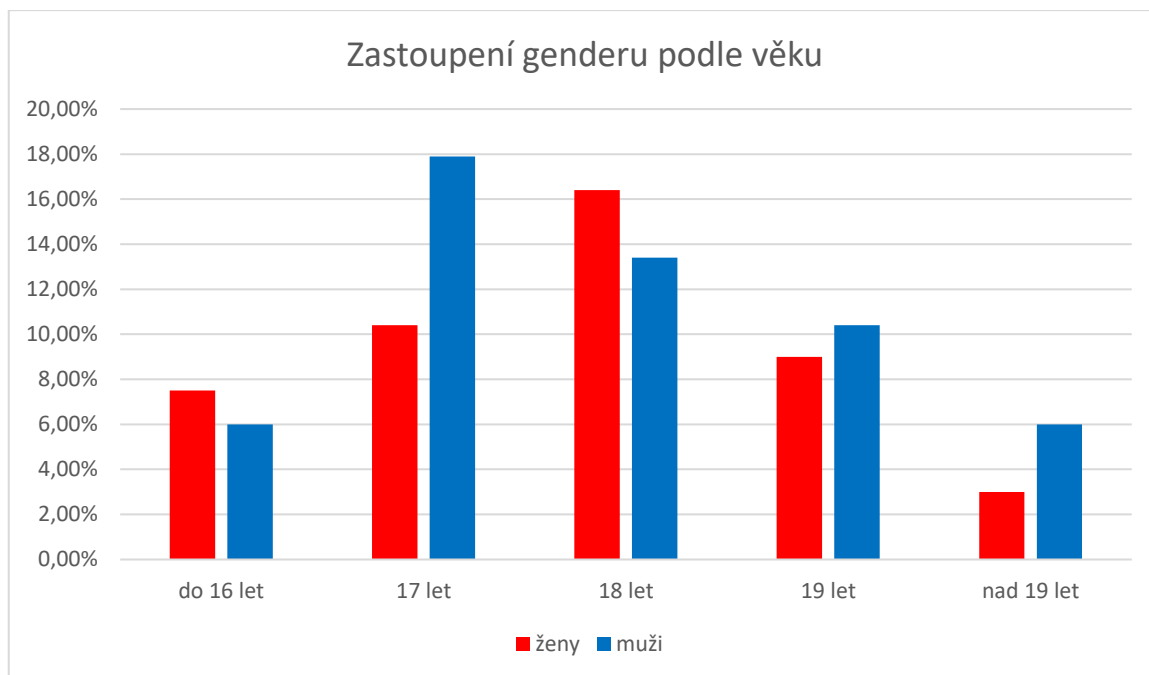
Výzkumu se zúčastnilo 67 studentů středních škol.

Tabulka 1: Zastoupení studentů dle genderu a věku

	Žena		Muž		Celkem	
	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %
do 16 let	5	16,1 %	4	11,1 %	9	13,4 %
17 let	7	22,6 %	12	33,3 %	19	28,4 %
18 let	11	35,5 %	9	25,0 %	20	29,9 %
19 let	6	19,4 %	7	19,4 %	13	19,4 %
Nad 19 let	2	6,5 %	4	11,1 %	6	9,0 %
	31		36		67	

Tabulka 1 uvádí zastoupení věkových skupin v rámci genderu. Procenta vychází vždy z celkového počtu žen/mužů. Tudíž např.: 17 let žena $(7:37) \cdot 100 = 22,5806$. Výsledek se pak zaokrouhlí na jedno desetinné místo.

Graf 1: Procentuální znázornění věkových skupin podle genderu

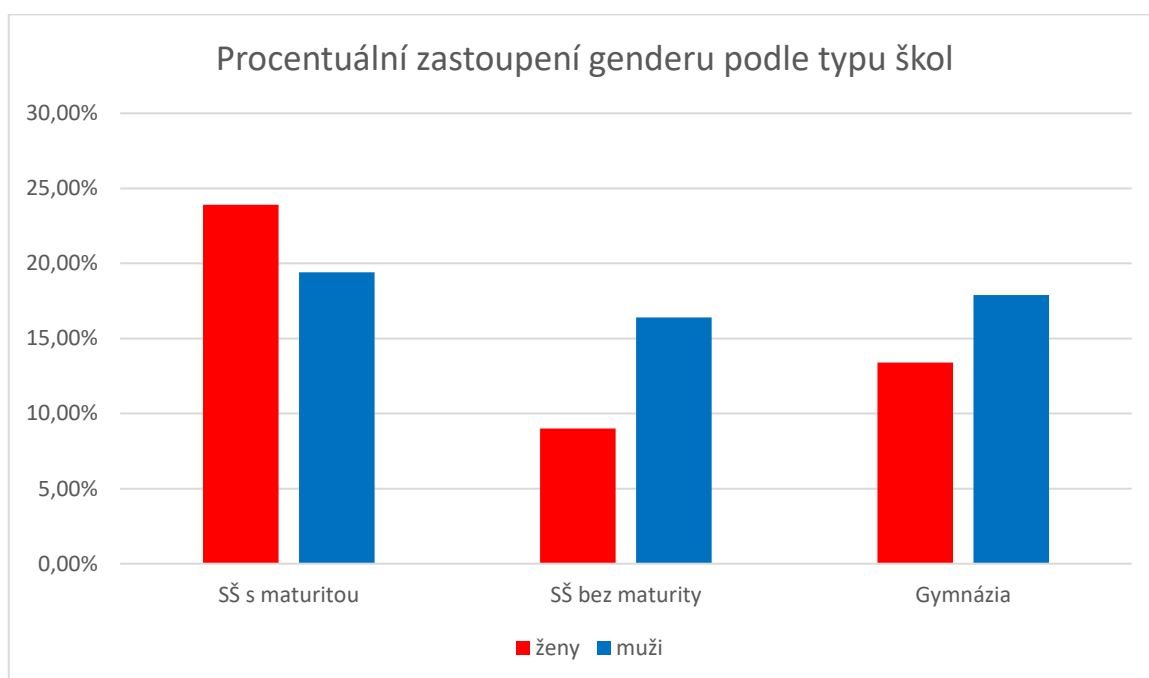

Graf 1 uvádí zastoupení věkových skupin v rámci genderu. Procenta vychází vždy z celkového počtu. Tudíž např.: muž 17 $(12:67) \cdot 100 = 17,9104\%$

Tabulka 2: Zastoupení respondentů podle typu školy

	ženy		muži		celkem	
	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %
SŠ s maturitou	16	51,6 %	13	36,1 %	29	43,3 %
SŠ bez maturity	6	19,4 %	11	30,6 %	17	25,4 %
Gymnázium	9	29,0 %	12	33,3 %	21	31,3 %
	31		36		67	

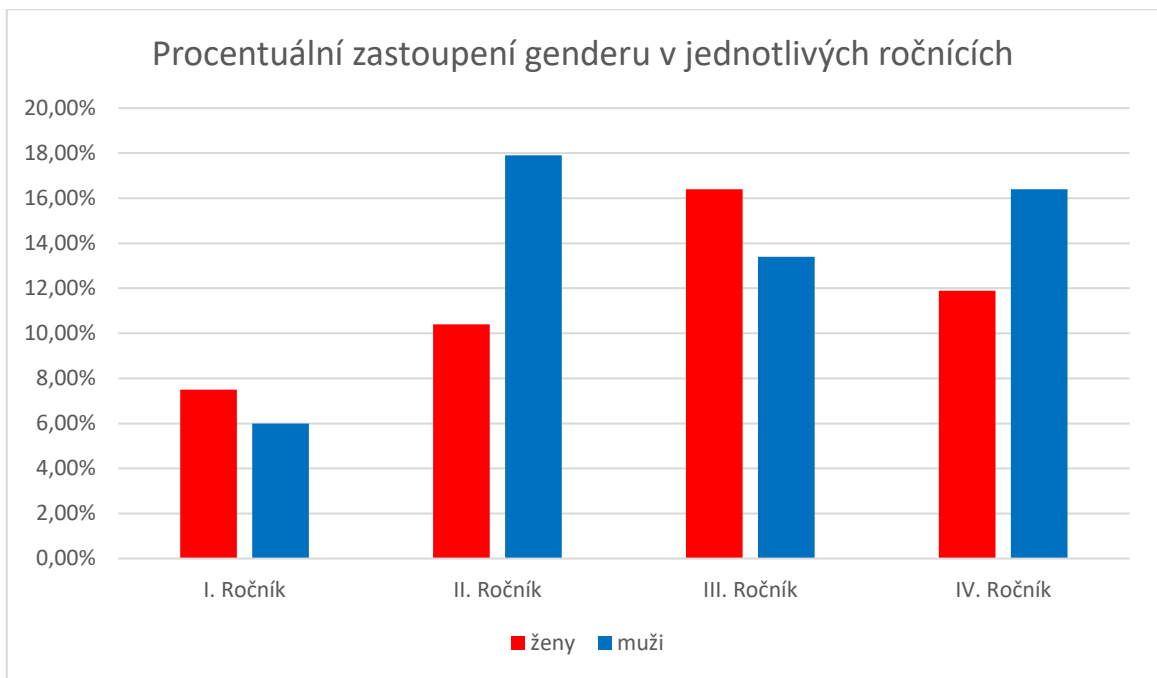
Graf 2: procentuální zastoupení genderu podle typu škol

Tabulka 3: Zastoupení genderu v jednotlivých ročnících

	ženy		muži		celkem	
	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %	Počet	Vyjádření v %
I. Ročník	5	16,1 %	4	11,1 %	9	13,4 %
II. Ročník	7	22,6 %	12	33,3 %	19	28,4 %
III. Ročník	11	35,5 %	9	25,0 %	20	29,9 %
IV. Ročník	8	25,8 %	11	30,6 %	19	28,4 %
	31		36		67	

Graf 3: Procentuální zastoupení genderu v jednotlivých ročnících

Vyhodnocení otázek z dotazníkového šetření

1. Studium na střední škole/gymnáziu byla před nástupem pandemie o poznání lehčí.

Tabulka 6: Odpovědi na otázku č.1

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	42	62,7 %
Souhlasím	16	23,9 %
Nemám vyhraněný názor	8	11,9 %
Nesouhlasím	1	1,5 %
Plně nesouhlasím	0	0,0 %

2. Přejít na distanční výuku jsem zvládl/a bez problémů.

Tabulka 7: Odpovědi na otázku č.2

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	28	41,8 %
Souhlasím	19	28,4 %
Nemám vyhraněný názor	8	11,9 %
Nesouhlasím	4	6,0 %
Plně nesouhlasím	8	11,9 %

3. Distanční výuka pro mě byla snadná díky mé zkušenosti s informačními technologiemi.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	51	76,1 %
Souhlasím	9	13,4 %
Nemám vyhraněný názor	4	6,0 %
Nesouhlasím	1	1,5 %
Plně nesouhlasím	2	3,0 %

4. Distanční výuku vnímám zcela negativně.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	4	6,0 %
Souhlasím	12	17,9 %
Nemám vyhraněný názor	40	59,7 %
Nesouhlasím	5	7,5 %
Plně nesouhlasím	6	9,0 %

5. Díky distanční výuce jsem nabył/a mnoho nových zkušeností které se mi budou jistě hodit.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	9	13,4 %
Souhlasím	8	11,9 %
Nemám vyhraněný názor	47	70,1 %
Nesouhlasím	1	1,5 %
Plně nesouhlasím	2	3,0 %

6. Distanční výuka je pro mě daleko lehčí na chápání než prezenční.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	4	6,0 %
Souhlasím	5	7,5 %
Nemám vyhraněný názor	39	58,2 %
Nesouhlasím	8	11,9 %
Plně nesouhlasím	11	16,4 %

7. Při distanční výuce jsem se toho dozvěděl více, než by se stihlo ve škole.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	3	4,5 %
Souhlasím	6	9,0 %
Nemám vyhraněný názor	14	20,9 %
Nesouhlasím	24	35,8 %
Plně nesouhlasím	20	29,9 %

8. Přes dobu distanční výuky se mi zhoršily školní výsledky.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	1	1,5 %
Souhlasím	3	4,5 %
Nemám vyhraněný názor	59	88,1 %
Nesouhlasím	2	3,0 %
Plně nesouhlasím	2	3,0 %

9. Při studiu mi chyběl pravidelný kontakt s profesory a spolužáky.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	46	68,7 %
Souhlasím	10	14,9 %
Nemám vyhraněný názor	3	4,5 %
Nesouhlasím	5	7,5 %
Plně nesouhlasím	3	4,5 %

10. Profesoři byli na distanční výuku připraveni.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	7	10,4 %
Souhlasím	11	16,4 %
Nemám vyhraněný názor	31	46,3 %
Nesouhlasím	12	17,9 %
Plně nesouhlasím	6	9,0 %

11. Výuka mě nebavila kvůli dlouhému vysedávání u počítače.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	22	32,8 %
Souhlasím	10	14,9 %
Nemám vyhraněný názor	18	26,9 %
Nesouhlasím	10	14,9 %
Plně nesouhlasím	7	10,4 %

12. Výuka mě nebavila, protože jsem dostal/a soustavy samostatné práce se kterou jsem si nevěděla rady.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	21	31,3 %
Souhlasím	12	17,9 %
Nemám vyhraněný názor	13	19,4 %
Nesouhlasím	12	17,9 %
Plně nesouhlasím	9	13,4 %

13. Výuka mě bavila kvůli možnosti zvolit si vlastní rychlost práce a dobu kdy se chci učit.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	43	64,2 %
Souhlasím	14	20,9 %
Nemám vyhraněný názor	9	13,4 %
Nesouhlasím	1	1,5 %
Plně nesouhlasím	0	0,0 %

14. Tempo výuky bylo moc rychlé.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	1	1,5 %
Souhlasím	2	3,0 %
Nemám vyhraněný názor	38	56,7 %
Nesouhlasím	11	16,4 %
Plně nesouhlasím	15	22,4 %

15. Při hodinách jsme převážně sledovali videa a nedělali nic jiného.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	2	3,0 %
Souhlasím	6	9,0 %
Nemám vyhraněný názor	21	31,3 %
Nesouhlasím	26	38,8 %
Plně nesouhlasím	12	17,9 %

16. Hodin jsme měli na můj vkus každý den moc, cítil/a jsem se přetížena.

	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Plně souhlasím	30	44,8 %
Souhlasím	27	40,3 %
Nemám vyhraněný názor	15	22,4 %
Nesouhlasím	4	6,0 %
Plně nesouhlasím	6	9,0 %

Výsledky dotazníkového šetření

Výzkumná otázka č.1: Jaký je pohled studentů na efektivitu distanční výuky?

Dotazník 5, 6, 7, 8, 9, 10

Studenti vnímali distanční vzdělávání jako neefektivní, jelikož je tato forma výuky nenaučila ničemu novému. Většina (65,7 % respondentů) zastávala názor že za prezenční výuky by se toho naučili více. Pozitivním bylo zjištění že i přes negace se školní výsledky nezměnili většině z nich. Co studenti uváděli jako závažný problém byla nemožnost komunikace se spolužáky v rámci kolektivu. Co se týče připravenosti profesorů na distanční vzdělávání byl silný názor na obou stranách spektra.

Hypotéza že studenti budou vnímat distanční vzdělání jako neefektivní se potvrdila.

Výzkumná otázka č.2: Jaký je pohled studentů SŠ na aktivity distanční výuky?

Dotazník 11, 12, 13, 14, 15, 16

Skoro polovina studentů (47,7 %) uvedla že distanční vzdělávání je nebavilo, kvůli spoustě času stráveného před počítačem. Jakožto negativní viděli i nemožnost být v kolektivu který jim většinou poskytovala škola (49,2 %). Pozitivně naopak vnímali možnost samostatné práce a svoboda výběru času kdy se chtějí učit či ne (85,1 %). Negativně byl studenty (56,7 %) hodnocen fakt že distanční výuka se stávala převážně z videí, a že nebyl upraven časový rámec distanční výuky (85,1 %)

Studenti vnímali většinu aktivit v rámci distanční výuky jako náročný, nicméně si cenili samostatnosti a volnosti toho kdy se mají učit. Hypotéza se částečně potvrdila.

Výzkumná otázka č.3: Jaké postoje zaujímají studenti SŠ vzhledem k výzvám a překážkám distančního vzdělání?

Dotazník 1, 2, 3, 4

Naprostá většina studentů (86,9 %) uvedla že prezenční výuka je o poznání lehčí než distanční. S přechodem na jinou formu vzdělávání však nikdo většina problém neměla. Možným důvodem který stojí za vysvětlením tohoto jevu je nadprůměrná zkušenost respondentů s informačními technologiemi (skoro 90 % uvedlo že s technologiemi má zkušenost). Jakožto zcela negativní vidělo distanční vzdělávání jen malé procento respondentů (16,5 %), nepřevládalo však ani pozitivní názor (23,9 %).

Hypotéza byla zčásti vyvrácena, distanční výuka pro většinu neměla ani negativní ani pozitivní význam.

Seznam zdrojů

[online]. [cit. 2021-7-21]. Dostupné z: <https://www.skype.com/cs/>

BAREŠOVÁ, Andrea. E-learning ve vzdělávání dospělých. Praha: 1. VOX, 2011. ISBN 978-80-87480-00-7.

Berichte der Arbeitsstelle Fernstudienforschung der Carl von Ossietzky Universität Oldenburg

C. Potter, G. Naidoo. (2012) Enhancing classroom teaching through Interactive Radio in South African primary schools: An evaluation of the OLSET programme. *Africa Education Review* 9:3,

Citation: Pregowska, A.; Masztalerz, K.; Garlińska, M.; Osial, M. A Worldwide Journey through Distance Education—From the Post Office to Virtual, Augmented and Mixed Realities, and Education during the COVID-19 Pandemic. *Educ. Sci.* 2021, 11, 118. <https://doi.org/10.3390/educsci11030118>

Emergency Remote Teaching Vs. Online Learning: A Comparison [online]. [cit. 2021-7-22]. Dostupné z: <https://www.uopeople.edu/blog/emergency-remote-teaching-vs-online-learning/>

Hebecci, M. T., Bertiz, Y., & Alan, S. (2020). Investigation of views of students and teachers on distance education practices during the Coronavirus (COVID-19) Pandemic. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4),

HOLMBERG, B. The evolution, principles and practices of distance education. In: *Studien und*

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5326-3.

IRozhlas.cz [online]. 25. března 2021 [cit. 2021-7-21]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/navrat-do-skol-robot-plaga-skola_2103251137_ada

MICROSOFT TEAMS. [online]. 2021a [cit.2021-1-4] Dostupné z: <https://www.microsoft.com/cs-cz/education/products/office>

MICROSOFT TEAMS. [online]. 2021b [cit.2021-1-4]. Dostupné z: (<https://www.microsoft.com/cs-cz/microsoft-365/microsoft-teams/online-meetings>)

Online learning amid the COVID-19 pandemic: Students' perspectives: *Journal of Pedagogical Sociology and Psychology*. 2. Department of Mass Communication, National University of Sciences & Technology, Pakistan. ISSN EISSN-. s.:46

PALÁN, Zdeněk a Tomáš LANGER. *Základy andragogiky*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2008. ISBN 978-80-86723-58-7.

PAVLAS, Tomáš, Dana PRAŽÁKOVÁ, Tomáš ZATLOUKAL, et al. Vzdělávání na dálku v základních a středních školách: Tematická zpráva [online]. In: . květen 2020 [cit. 2021-7-21]. Dostupné z: https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Tematicka%20zprava%20vy/Vzdelavani-na-dalku-v-ZS-a-SS-Tematicka-zprava.pdf

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN isbn978-80-7367-647-6.

SLEATOR, R. (2010). The evolution of eLearning Background, blends and blackboard... *Science Progress* (1933-), 93(3), 319-334. Retrieved July 17, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/43424249>

WHATSAPP [online]. 2020 [cit. 2020-12-4] Dostupné z: <https://www.whatsapp.com/>

ZOUNEK, Jiří, Libor JUHAŇÁK, Hana STAUDKOVÁ a Jiří POLÁČEK. 2016. E-learning: učení (se) s digitálními technologiemi : kniha s online podporou. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-217-7.

ZOUNEK, Jiří. E-learning - jedna z podob učení v moderní společnosti. Brno: Masarykova univerzita, 2009. Spisy Masarykovy univerzity v Brně. Filozofická fakulta, č. 386. ISBN 978-80-210-5123-2.

Dotazník pro studenty SŠ

Vážený respondente,

Tímto bych Vás chtěla požádat o vyplnění dotazníku na téma distanční výuka na středních školách. Dotazníky slouží k vyjádření postojů/názorů na průběh distanční výuky. Odpovědi jsou zcela anonymní, jejich obsah bude vyhodnocen a použit jakožto podklad k praktické části bakalářské práce.

Děkuji za vaši účast a přeji pevné zdraví v těchto časech.

Annemarie Duníková, studentka 3. ročníku oboru Pedagogiky na Filozofické Fakultě Univerzity Karlovy.

1. Studium na střední škole/gymnáziu byla před nástupem pandemie o poznání lehčí
  - plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
2. Přejít na distanční výuku jsem zvládl/a bez problémů.
  - plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
3. Distanční výuka pro mě byla snadná díky mé zkušenosti s informačními technologiemi.
  - plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
4. Distanční výuku vnímám zcela negativně.
  - plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
5. Díky distanční výuce jsem nabytl/a mnoho nových zkušeností které se mi budou jistě hodit.
  - plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
6. Distanční výuka je pro mě daleko lehčí na chápání než prezenční.
  - plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
7. Při distanční výuce jsem se toho dozvěděl více, než by se stihlo ve škole.

- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
8. Přes dobu distanční výuky se mi zhoršily školní výsledky.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
9. Při studiu mi chyběl pravidelný kontakt s profesory a spolužáky.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
10. Profesori byli na distanční výuku připraveni.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
11. Výuka mě nebavila kvůli dlouhému vysedávání u počítače.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
12. Výuka mě nebavila, protože jsem dostal/a sousty samostatné práce se kterou jsem si nevěděla rady.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
13. Výuka mě bavila kvůli možnosti zvolit si vlastní rychlost práce a dobu kdy se chci učit.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
14. Tempo výuky bylo moc rychlé.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím

- plně nesouhlasím
15. Při hodinách jsme převážně sledovali videa a nedělali nic jiného.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
16. Hodin jsme měli na můj vkus každý den moc, cítil/a jsem se přetížena.
- plně souhlasím
  - souhlasím
  - nemám vyhraněný názor
  - nesouhlasím
  - plně nesouhlasím
17. Pohlaví
- Žena
  - Muž
18. Datum narození
- Prosím doplňte
19. Studuji na střední škole/gymnáziu
- S maturitou
  - Bez maturity
  - Gymnáziu
20. Na škole jsem
- V prvním ročníku/kvinta
  - Druhém ročníku/sexta
  - Třetím ročníku/septima
  - Čtvrtém ročníku/oktáva